

Zakonski vsakdanjik

Včasih je pomislila, da so to vendarle najlepši dnevi v njenem življenju, medeni tedni, kot pravijo ljudje. A da človek okusi njihove sladkosti, mora na pot proti deželam zvenceh imen, v katerih so dnevi po poroki polni najbolj nasladnih lenobnosti! V poštnih kočijah, za modrimi svilenimi zastori, se korakoma vzpenja po prepadnih poteh, s kočijaževo pesmijo v ušesih, ki odzvanja med gorami skupaj z zvonkljanjem kozjih zvoncev in zamolklim šumom slapov. Ob sončnem zahodu na bregu zalivov diha vonj citronovcev; in zvečer na samotnih terasah vil v dvoje, s prepletenimi dlanmi opazuje zvezde in kuje načrte. Zdelo se ji je, da nekateri kraji na tem svetu nujno obrodijo srečo, kakor rastlino, ki je za njih značilna in povsod drugod slabo uspeva. Ko bi le mogla sloneti na balkonih švicarskih koč ali pa se v otožnosti zapreti v škotsko podeželsko hišico, z možem v črni žametni obleki z dolgimi škrici, obutim v mehke škornje, z manšetami in s šilastim klobukom!

Morda bi vse to prav z veseljem komu zaupala. A kako izraziti neulovljiv nemir, ki se spreminja kot oblak, ki se vrtinči kakor veter? Manjkalo ji je besed, priložnosti, poguma.

Ko bi Charles le hotel, ko bi le zaslutil, ko bi s pogledom le enkrat samkrat ujel njene misli, bi se – tako se ji je zdelo – iz njenega srca usulo nenadejano bogastvo, tako kot zreli sadeži popadajo z latnika, če se jih dotakneš z roko. A tesnejši ko je postajal krog njunega skupnega življenja, močnejše je v sebi čutila odtujenost, ki jo je oddaljevala od njega.

Charlesovi pomenki so bili pusti kakor ravne, sive ulice in po njih so se v sprevodu, odete v vsakdanja oblačila, vrstile povprečne misli, ki niso zbujale nobenih čustev, smeha ali sanjarij. Ko je živel v Rouenu, ga ni nikoli zamikalo, je pravil, da bi si šel v gledališče pogledat pariške igralce. Ni znal plavati, niti se bojevati, ne streljati s pištolo in nekega dne ji ni znal pojasniti jahaškega izraza, na katerega je naletela v romanu.

Mar se ne bi moral moški, nasprotno, spoznati na vse, se odlikovati v najrazličnejših dejavnostih, vas vpeljati v moč strasti, v slasti življenja, v vse skrivnosti? A ta je ni ničesar naučil, ničesar ni znal, ničesar želel. Mislil je, da je srečna; ona pa mu je zamerila ta neomajni mir, dobrodušno neokretnost, celo samo srečo, ki mu jo je prinašala.

Včasih je risala; Charlesu je bilo v največje razvedrilo, če je lahko stoje obstal ob njej in jo gledal, ali med prsti valjal kruhovo sredico. Pri klavirju pa – bolj ko so ji prsti brzeli, bolj je bil očaran.

Samozavestno je udarjala po tipkah in brez prekinitve prebirala vso klaviaturo, od začetka do konca. Kadar je bilo okno odprto, se je stari inštrument z nacefranimi strunami pod njenimi napadi slišal vse do konca vasi in sodni pisar, ki je šel razoglav in v copatih po glavni ulici, se je s papirjem v roki ustavil in poslušal.

Po drugi strani pa je Emma znala dobro voditi gospodinjstvo. Bolnikom je pošiljala račune za preglede v spretno sestavljenih pismih, ki niso prav nič dišala po računih. Kadar je ob nedeljah kdo od sosedov prišel na večerjo, je vedno znala pripraviti tako imenitno jed, mojstrsko je na trtne liste razpostavila piramide debelih ringlojev, postregla je z marmelado v kupčkih, zvrnjenih na krožnike, in pravila celo, da bo nabavila posodice za izplakovanje ust pred posladkom. Vse to se je precej poznalo pri Charlesovem ugledu.

Navsezadnje si je Charles ob takšni ženi začel pripisovati več veljave. S ponosom je v sobi razkazoval dve njeni risbici s svinčnikom, ki ju je dal uokviriti v težka okvirja in ju z dolgimi zelenimi trakovi obesil na stenske tapete. Ko so ljudje prihajali od maše, so ga videli v vezelih copatih postajati na pragu. Domov se je vračal pozno, ob desetih, včasih ob polnoči. Hotel je, da mu dajo jesti, in ker je služkinja že spala, mu je postregla Emma. Da bi mu bilo pri jedi udobneje, je slekel suknjo. Enega za drugim je naštel vse ljudi, ki jih je srečal, vse vasi, skozi katere je šel, recepte, ki jih je spisal, in zadovoljen nad samim seboj je nosil v usta ostanke govedine s čebulo, se nato spravil v posteljo, legel na hrbet in zasmrčal.

Ker je bil dolgo časa navajen nositi nočno čepico, mu je ruta lezla z glave; tako so mu zjutraj lasje, vsi beli od puha iz vzglavnika, ki se je bil ponoči razvezal, razmršeni viseli čez obraz. Vedno je nosil težke škornje, z dvema debelima gubama, ki sta od narta poševno padali proti gležnju, golenica nad njima pa se je dvigala ravno, napeta kakor na lesenem kopitu. Pravil je, da so za na kmete čisto dovolj dobri. Mati ga je v takšni varčnosti spodbujala; še vedno ga je namreč kakor nekdanj prihajala obiskovat, kadar je pri njej doma prišlo do malo prehude nevihte; vendar pa snahi gospa Bovary starejša ni bila videti naklonjena. Zdela se ji je preveč vzvišene sorte za njihovo premožnost; drva, sladkor in sveče so kopneli kot v kaki gosposki hiši, in z ogljem, ki so ga pokurili v kuhinji, bi lahko skuhali kosilo za petindvajset ljudi! Pospravljala ji je perilo po omarah in jo učila, kako naj gleda pod prste mesarju,

kadar ji tehta meso. Emma je požirala nauke; gospa Bovary jih je delila; in cele dneve sta se obsipali s hči moja in z mati moja, pospremljenimi z rahlim trepetom ustnic, ter s sladkimi besedami, izstreljenimi z drgetom jeze v glas.

V času gospe Dubuc se je stari gospe še zdelo, da ima prednost; zdaj pa je Charlesovo ljubezen do Emme čutila kot zavrnitev svojega nežnega čustva, kot zavzetje območja, ki je bilo njena last; in sinovo srečo je opazovala z užaloščenim molkom obubožanega človeka, ki skozi okna svoje nekdanje hiše gleda tuje ljudi pri mizi. Z obujanjem spominov ga je opominjala na svoje muke in žrtve, jih primerjala z Emmino malomarnostjo in tako dokazovala, da je njegovo brezmejno oboževanje skregano z vsako pametjo.

Charles ni vedel, kaj odgovoriti; mater je spoštoval in ženo je neskončno ljubil; mnenje prve je imel za nezmotljivo, a pri drugi ni videl nobene napake. Ko je gospa Bovary odpotovala, je skušal plaho in z istimi besedami navreči eno ali dve izmed najnedolžnejših opazk, ki jih je slišal iz materinih ust; Emma mu je z nekaj besedami dokazala, da se moti in da naj se raje ukvarja s svojimi bolniki.

Vir: Darinka Ambrož idr.: *Branja 2*. Berilo in učbenik za 2. letnik gimnazij ter štiriletnih strokovnih šol. Ljubljana: DZS, 2000.